

POSTANOWIENIE

Dnia 8 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz (przewodniczący)

SSN Anna Owczarek

SSN Dariusz Dończyk (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa M. B.

przeciwko J. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, S. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, Centrum Handlowemu Spółce komandytowo-akcyjnej w W. obecnie J. spółce

z ograniczoną odpowiedzialnością Centrum Handlowemu Spółce komandytowo-akcyjnej w W., J. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością N. II Spółce

komandytowej w W. obecnie S. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością NO.

spółce komandytowej w P., J. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością N. I Spółce komandytowej w W.

i Centrum Handlowemu P. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o uznanie czynności prawnych za bezskuteczne,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 8 grudnia 2016 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego w W.

z dnia 4 sierpnia 2016 r., sygn. akt I ACa .../16,

**uchyla zaskarżone postanowienie, pozostawiając
rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego
w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 1 grudnia 2014 r. Sąd Okręgowy w W. w sprawie o sygn. akt I C .../12 oddalił powództwo M. B. o uznanie czynności prawnych za bezskuteczne oraz obciążył go kosztami procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie powód zaskarżył w całości apelacją, wnosząc o jego zmianę poprzez uwzględnienie powództwa. W apelacji skarżący określił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 2 947 503 zł, która odpowiadała wartości przedmiotu sporu wskazanej w pozwie.

W toku postępowania międzyinstancyjnego, pismem z dnia 19 czerwca 2015 r., powód zmodyfikował wartość przedmiotu zaskarżenia, oznaczając ją na kwotę 1 000 000 zł. Wyjaśnił, że zmiana wartości przedmiotu zaskarżenia wynika z faktu, iż wyrokiem Sądu Okręgowego w W. z dnia 2 marca 2015 r. została zasądzona od S. sp. z o.o. na jego rzecz kwota 1 000 000 zł.

Zarządzeniem z dnia 20 listopada 2015 r. pełnomocnik powoda został wezwany do wyjaśnienia przyczyn zmiany wartości przedmiotu zaskarżenia w terminie 7 dni pod rygorem wszczęcia postępowania wyjaśniającego. Pismem z dnia 2 grudnia 2015 r., w odpowiedzi na zobowiązanie, skarżący wskazał na związek występujący pomiędzy sprawami I C .../12 oraz IV C ../11, wyjaśniając, że przyjęte w niniejszej sprawie określenie wartości przedmiotu zaskarżenia stanowi konsekwencję rozstrzygnięć jakie zapadły w sprawie o sygn. akt IV C ../11 toczącej się między nim a pozwaną S. sp. z o.o. przed Sądem Okręgowym w W..

Zarządzeniem z dnia 9 czerwca 2016 r. Sąd Apelacyjny wezwał pełnomocnika do uzupełnienia braków formalnych apelacji poprzez oznaczenie zakresu zaskarżenia i wniosków apelacyjnych w sposób korespondujący z ostatecznie wskazaną przez skarżącego wartością przedmiotu zaskarżenia w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania pod rygorem odrzucenia apelacji.

Postanowieniem z dnia 4 sierpnia 2016 r. Sąd Apelacyjny w W. odrzucił apelację wniesioną przez powoda. Zakres zaskarżenia wskazany w apelacji powinien być sprecyzowany na tyle szczegółowo, aby umożliwić Sądowi drugiej instancji rozpoznanie apelacji. Z tego względu zakres zaskarżenia oraz wnioski apelacji muszą być oznaczone precyzyjnie i być ze sobą zbieżne, gdyż decydują o

granicach prawomocności orzeczenia w części niezaskarżonej oraz wyznaczają zakres kognicji sądu drugiej instancji. W konsekwencji nieusunięcie przez skarżącego, na wezwanie sądu, dostrzeganych sprzeczności merytorycznych pomiędzy zakresem zaskarżenia i wnioskami apelacji a oznaczoną przez niego wartością przedmiotu zaskarżenia uzasadnia odrzucenie apelacji na podstawie art. 373 k.p.c. Sąd Apelacyjny, wobec występującej kolizji merytorycznej pomiędzy poszczególnymi obligatoryjnymi elementami apelacji, nie może bowiem ustalić granic swojej kognicji i nadać apelacji prawidłowego biegu.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł powód. Zarzucił w nim naruszenie przez Sąd Apelacyjny:

- art. 373 k.p.c. poprzez jego nieuzasadnione zastosowanie wskutek błędnego przyjęcia, że apelacja wniesiona przez powoda była dotknięta brakami formalnymi uzasadniającymi jej odrzucenie;
- art. 368 § 1 pkt 1 i art. 368 § 1 pkt 5 w zw. z art. 368 § 2 k.p.c. poprzez ich błędną wykładnię i w konsekwencji przyjęcie, że we wniesionej apelacji występuje sprzeczność pomiędzy zakresem zaskarżenia a wnioskami apelacji;
- art. 368 § 1 pkt 1 i art. 368 § 1 pkt 5 w zw. z art. 368 § 2 oraz art. 19 k.p.c. poprzez uznanie, że strona nie może skutecznie modyfikować wartości przedmiotu zaskarżenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 368 § 2 k.p.c., w sprawach o roszczenia majątkowe w apelacji należy oznaczyć wartość przedmiotu zaskarżenia. Wartość ta - co do zasady - powinna odpowiadać wartości przedmiotu sporu wskazanej w pozwie, jeżeli zakresem zaskarżenia objęty jest wyrok sądu pierwszej instancji w całości. Oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia ponad kwotę wyższą od wartości przedmiotu sporu jest dopuszczalne jedynie wtedy, gdy powód rozszerzył powództwo lub doszło do orzeczenia ponad żądanie. W tym względzie przepisy art. 19 - 24 i art. 25 § 1 k.p.c. stosuje się odpowiednio.

W sprawie podstawą odrzucenia przez Sąd drugiej instancji apelacji powoda była dostrzeżona przez ten Sąd nieadekwatność wskazanej przez powoda kwoty stanowiącej wartość przedmiotu zaskarżenia (niższej od kwoty stanowiącej

wartość przedmiotu sporu wskazanej w pozwie) z przyjętym przez skarżącego zakresem zaskarżenia w apelacji oraz zawartymi w niej wnioskami co do oczekiwanego sposobu orzeczenia w ramach postępowania apelacyjnego. Sąd Apelacyjny przyjął bowiem, że wobec nieprecyzyjnego powiązania merytorycznego wymienionych powyżej elementów konstrukcyjnych apelacji, nie było podstaw do ustalenia jego kognicji i nadania apelacji dalszego biegu.

Odnosząc się do tej oceny stwierdzić należy, iż powód wskazał w apelacji wartość przedmiotu zaskarżenia, zakres zaskarżenia oraz wnioski apelacji, czyniąc tym samym zadość wymogom formalnym, które dla tego pisma procesowego wynikają z art. 368 § 1 i 2 k.p.c. Ujęta w apelacji kwota stanowiąca wartość przedmiotu zaskarżenia - zarówno przed, jak i po jej modyfikacji - nie była przy tym wyższa od wartości przedmiotu sporu wskazanej w pozwie. Nie doszło zatem do naruszenia wynikającego z art. 368 § 2 zd. 2 k.p.c. zakazu oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia ponad kwotę stanowiącą wartość przedmiotu sporu, gdy nie nastąpiło w sprawie rozszerzenie powództwa lub orzeczenia przez sąd pierwszej instancji ponad żądanie. Mimo wskazania już po wniesieniu apelacji nowej, niższej kwoty stanowiącej wartość przedmiotu zaskarżenia, powód nie dokonał zmiany zakresu zaskarżenia wyroku sądu pierwszej instancji, ani też nie zmienił wniosku apelacji. Przyczyny, które w ocenie pełnomocnika powoda spowodowały zmianę wartości przedmiotu zaskarżenia, wynikały jasno z treści pisma procesowego z dnia 2 grudnia 2015 r.

W sytuacji, w której sąd drugiej instancji dostrzega, iż wskazana w apelacji wartość przedmiotu zaskarżenia, w świetle granic w niej oznaczonych, budzi zastrzeżenia, to - stosując odpowiednio art. 25 § 1 w zw. z art. 368 § 2 *in fine* k.p.c. - jest władny do wydania stosownego postanowienia, w którym określi prawidłową wartość przedmiotu zaskarżenia.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., orzekł, jak w sentencji. Postanowienie o kosztach postępowania zażaleniowego znajduje swoją podstawę w treści art. 108 § 2 w zw. z art. 398²¹, art. 391 § 1 i art. 394¹ § 3 k.p.c.

kc

db